
453

Besluit van 29 oktober 2009 tot wijziging van het Kiesbesluit in verband met de invoering van het stemmen met een stempas in een stembureau naar keuze binnen de eigen gemeente en enkele andere aanpassingen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 6 oktober 2009, 2009-0000540876, CZW/WSG; Gelet op de artikelen E 3, H 8, J 4, J 6, J 7a, J 20, J 38, R 6 en Y 13 van de Kieswet;

Gezien het advies van de Kiesraad van 22 september 2009, nr. 2009-0000450467;

De Raad van State gehoord (advies van 14 oktober 2009, nr. W04.09.0399/I);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 27 oktober 2009, nr. 2009-0000582709;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Kiesbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In het opschrift van hoofdstuk E vervalt: «, stemdistricten».

B

Onder vernummering van artikel E 1 tot artikel E 2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel E 1

Het stembureau bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden.

C

Artikel H 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin vervalt: «, adres».
2. Na de tweede volzin wordt een volzin toegevoegd, luidende:
Tevens kan het adres van de kandidaat worden vermeld.

D

Artikel J 1, eerste lid, komt te luiden:

1. De burgemeester bezorgt de kandidatenlijsten, de adressen en de openingstijden van de stemlokalen en de adressen en de zittingstijden van de mobiele stembureaus uiterlijk op de vierde dag voor de stemming aan het adres van de kiezers. Hierbij vermeldt hij tevens welke stemlokalen voldoen aan artikel J 4, tweede lid, van de Kieswet.

E

Artikel J 2 komt te luiden:

Artikel J 2

1. Het register, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid, eerste volzin, van de Kieswet, bevat de volgende gegevens:

- a. gemeentecode en volgnummer van de stempas;
- b. naam, voorletters, geslacht en geboortedatum van de kiesgerechtigde;
- c. naam of kenmerk van de ambtenaar die de gegevens heeft opgenomen in het register;
- d. aanduiding van een van de volgende redenen van opneming in het register:
 1. vervangen door kiezerspas;
 2. vervangen door volmachtbewijs;
 3. vervangende stempas verstrekt krachtens artikel J 8 van de Kieswet;
 4. vervangen door briefstembewijs;
 5. ongeldig verklaard wegens ontbreken kiesgerechtigdheid of overlijden van de tenaamgestelde;
 6. ongeldig verklaard wegens vastgestelde ontvreemding of andere reden van onrechtmatig in omloop zijn.

2. Het uittreksel van ongeldige stempassen, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid, tweede volzin, van de Kieswet, bevat de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a, b en d.

F

Artikel J 10, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt «oproepingskaart» vervangen door: stempas.
2. In onderdeel b wordt «het afschrift, bedoeld in artikel J 17, eerste lid» vervangen door: het uittreksel, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid.

G

Artikel J 27, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «oproepingskaarten» vervangen door: stempassen.

2. In onderdeel d wordt «het afschrift, bedoeld in artikel J 17» vervangen door: het uittreksel, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid.

H

Artikel R 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin vervalt: «, adres».

2. Na de tweede volzin wordt een volzin toegevoegd, luidende:
Tevens kan het adres van de kandidaat worden vermeld.

I

In artikel Y 3, tweede lid, wordt «telegrafisch of per telex» vervangen door: elektronisch.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 29 oktober 2009

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

Uitgegeven de *tiende* november 2009

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 25a, vijfde lid j° vierde lid, onder b van de Wet op de Raad van State, omdat het uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Het Kiesbesluit wordt gewijzigd met het oog op de wet van 29 oktober 2009 tot wijziging van de Kieswet en enkele andere wetten houdende invoering van het stemmen met een stempas in een stembureau naar keuze binnen de eigen gemeente (Stb. 452). Bij het stemmen in een stembureau naar keuze binnen de eigen gemeente ontvangt de kiezer een stempas in plaats van een oproepingskaart. Met de stempas kan de kiezer zijn of haar stem uitbrengen in ieder stembureau binnen zijn of haar gemeente. Voorts wordt door de stembureaus, in plaats van een lijst met alle kiesgerechtigden in een stembedistrict, een register van ongeldige stempassen gebruikt, aan de hand waarvan kan worden vastgesteld of personen die zich bij het stembureau vervoegen, mogen worden toegelaten tot de stemming. Met de onderhavige wijziging van het Kiesbesluit worden de bepalingen die betrekking hebben op het stemmen met de oproepingskaart aangepast aan het stemmen met de stempas.

Daarnaast bevat deze wijziging van het Kiesbesluit een verplichting voor de burgemeester om kiezers actief te informeren over de adressen, openingstijden en toegankelijkheid van de stemlokalen in de gemeente. Deze verplichting kan een bijdrage leveren aan de toegankelijkheid van het verkiezingsproces voor kiezers met een lichamelijke beperking. Aan gemeenten zal worden gevraagd om ten aanzien van de toegankelijke stemlokalen voor zover mogelijk te specificeren welke aanpassingen en voorzieningen voor kiezers met beperkingen aanwezig zijn.

Ook bevat deze wijziging van het Kiesbesluit een flexibilisering van het aantal stembureauleden. In het verleden heeft het maximum aantal van drie stembureauleden aanleiding gegeven tot verzoeken van gemeenten om uitbreiding van dit aantal. Om hiermee flexibel te kunnen omgaan, wordt het aantal stembureauleden bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld.

Het kabinet grijpt deze wijziging van het Kiesbesluit aan om het mogelijk te maken dat kandidaten op de kandidatenlijst niet met hun adres vermeld worden. Van sommige kandidaten is het immers om veiligheidsredenen onwenselijk dat hun adresgegevens gepubliceerd worden. Hiervoor zijn in het verleden ad hoc voorzieningen getroffen, doch het kabinet acht het wenselijk hiervoor een structurele voorziening te treffen.

In zijn advies van 22 september 2009 merkt de Kiesraad op positief te staan tegenover een regeling van deze problematiek, maar stelt dat de voorgestelde regeling naar zijn oordeel nadelen heeft omdat deze geen onderscheid maakt tussen bedreigde en niet-bedreigde kandidaten en het mogelijk maakt dat alle kandidaten ervoor kunnen kiezen de vermelding van hun adres op de kandidatenlijst achterwege te laten. Dit advies is niet overgenomen. Het is aan de kandidaten zelf om te beoordelen of zij vanwege veiligheidsredenen niet met hun adres op de kandidatenlijst vermeld willen worden.

Het achterwege laten van de adresgegevens staat niet in de weg aan de controle die het hoofdstembureau of centraal stembureau moet uitvoeren om na te gaan of kandidatenlijsten aan de vereisten voldoen, bijvoorbeeld ten aanzien van dubbele kandidaatstelling. Hiervoor kan namelijk gebruik worden gemaakt van de verplicht te overleggen kopie van een geldig legitimatiebewijs (artikel H 9 van de Kieswet).

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken kan zich vinden in de onderhavige wijziging van het Kiesbesluit.

Artikelsgewijs

Onderdeel A

Deze wijziging hangt samen met het afschaffen van de stembedistricten. Na invoering van het stemmen in een stembureau naar keuze binnen de eigen gemeente heeft de verdeling van een gemeente in stembedistricten geen betekenis meer. Kiezers zijn immers niet langer gebonden aan een bepaald stembureau.

Onderdeel B

In dit onderdeel wordt bepaald dat het stembureau bestaat uit een minimum van drie leden en een maximum van zeven leden. Dit maakt het voor gemeenten mogelijk om bijvoorbeeld in druk bezochte stemlokalen extra stembureauleden te benoemen die een taak krijgen bij het controleren van de identiteitsdocumenten, het toezicht houden op de stembus, het assisteren van kiezers in stemlokalen die speciaal toegankelijk zijn voor kiezers met beperkingen of na afloop van de stemming bij het tellen van de stemmen.

Onderdelen C en H

Kandidaten kunnen besluiten dat op de kandidatenlijst niet hun adres vermeld wordt, teneinde hun veiligheid zo veel mogelijk te waarborgen.

Onderdeel D

Met deze wijziging wordt geregeld dat kiezers voorafgaand aan de verkiezingen geïnformeerd worden over de adressen en openingstijden van de stemlokalen in de gemeente, alsmede over welke stemlokalen toegankelijk en geschikt zijn voor kiezers met lichamelijke beperkingen. Het advies van de Kiesraad om expliciet te bepalen dat deze regeling ook geldt voor de adressen en de zittingstijden van mobiele stembureaus is overgenomen. Voorts is op advies van de Kiesraad de volgorde van artikel J 1, eerste lid omgedraaid: kandidatenlijsten worden als eerste genoemd, om het belang daarvan te benadrukken.

Onderdeel E

In dit onderdeel wordt bepaald welke gegevens het register van ongeldige stempassen, alsmede het uittreksel uit dat register, dienen te bevatten. De gegevens komen overeen met de gegevens die op grond van artikel 4 van de Tijdelijke experimentenregeling Kiezen op Afstand 2006 opgenomen waren in de opgave van ongeldige stempassen. In verband met het afschaffen van de stembedistricten wordt alleen het stembedistrictnummer niet langer vermeld. De Kiesraad heeft in zijn advies de voorkeur uitgesproken voor een positieve formulering van het tweede lid, door te bepalen welke gegevens het uittreksel bevat, in plaats van een formulering waarbij is aangegeven welke gegevens het uittreksel niet bevat. Dit advies is overgenomen.

Onderdelen F en G

Voor een toelichting wordt verwezen naar het algemene deel.

Onderdeel I

Het tweede lid van artikel Y 3 wordt aangepast aan de huidige technische mogelijkheden om stukken te verzenden.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten